

[Rimstad.]

til at gennemføre balance i tingene. Når jeg her har ønsket at fremhæve den citerede udtalelse af boligministeren og drage den nævnte følgeslutning af den, er det naturligvis, fordi vi i mit parti ikke finder, at de to lovforslag, som vi behandler i dag, bringer os den efterspurgte balance, hverken i den form eller efter den tids forløb, som må være påkrævet. Vi synes, at man med de to forslag har et særdeles illustrerende eksempel på, hvor let det er at gribe ind i de selvregulerende kræfter og deres balance, og hvor svært det er at retablere denne balance igen.

Under debatten om boligforliget i januar sagde jeg til boligministeren, at det forlig, han havde skitseret for os, var en skrøbelig konstruktion, hvis resultater — først og fremmest at nå frem til normalisering af boligmarkedet — ville afhænge af den indstilling og den vilje, hvormed man agtede at føre forliget ud i livet. Vi har allerede behandlet to af de lovforslag, som er bestanddele i forliget. Dette er de to næste, og der kommer vel et par stykker til. De to første kunne mit parti ikke støtte, selv om også vi gerne ville ansætte forliget i sig selv som noget positivt, som den optøningsproces, befolkningen så længe har ventet på.

Det er meget tvivlsomt, om vi kan tage en positiv stilling til disse to næste, fordi de i så fald skal undergå væsentlige forandringer under udvalgsbehandlingen, og fordi vi har erfaring for, at forligspartierne altid udvalgsbehandler forligsforslag på kattepoter. Det ligger måske i forliget som konstruktion, men helt sikkert er det, at den, der udformer et forlig i lovforslagsform, har så gode kort på hånden i retning af at præge forliget med sin egen politik, at det kræver en god portion resignation fra forslagsstillerne, hvis den oprindelige forligsbalance skal bevares både i ånd og i bogstav. Det gjorde derfor også i januar et betydeligt indtryk på mig, at boligministeren så stærkt fremhævede, at hver især måtte resignere. Sådan er samarbejdets vilkår, sagde ministeren. Jeg synes ikke, at de to foreliggende lovforslag tyder på, at regeringen har haft den fornødne respekt for disse vilkår. Man kan sige dette på en anden måde: regeringens frygt for de vælger-

mæssige reaktioner, som lovforslagene vil afføde, har overvundet de tilskyndelser, der lå i rammeforliget til at vise den nødvendige resignation.

Gennem en lang række mindre ændringer i den oprindelige lovgivning på dette område har man med de foreliggende to lovforslag nået et resultat, i hvilket parternes interesser ikke længere er i balance. Det er blevet til forslag, der er præget af lejerinteresser på bekostning af husejernes berettigede krav om at få en retfærdig behandling. Men det er også blevet til forslag, der vil gøre det vanskeligt at nå frem til den hovedmålsætning, som var forligets, at nå til en afbalanceret frigørelse af boligmarkedet, hvor tilbud og efterspørgsel alene vil være afgørende for lejepriserne.

Jeg vil nævne nogle af de eksempler på disse detaljer, som drejer forligets oprindelige hensigt. Der er f. eks. den videre beføjelse, som huslejenævnet får til at pålægge en husejer vedligeholdelsespligter. Der er fremhævelsen af, at de 25 pct. af forhøjelsen, som via boligfondens midler skal anvendes til vedligeholdelse, skal under skarp kontrol. Der er indskrænkningen af kommunalbestyrelsernes ret til at administrere afviklingen af opsigelsesforbuddet gennem bestemmelserne om en tilbagevenden til 1937-lovens uopsigelighedsperioder, og der er videre bestemmelserne om at indføre nye restriktioner med hensyn til forholdene omkring værelseudlejningen. Og endelig er der boligministerens overvejelser angående værdistigninger og omprioriteringer for de ældre ejendommers vedkommende.

Det siges i fremsættelsen, at man fra visse sider har næret frygt for, at normaliseringen vil medføre betydelige værdistigninger i de ældre ejendomme med deraf følgende belastning af obligationsmarkedet gennem omprioriteringer, som man i så fald måtte finde midler til at imødegå. Jeg synes, at den stilling, der her gives udtryk for, dels er præget af mangel på realitetsans, dels af en meget fast tro på, at alt kan ordnes gennem statsindgreb, hvad netop hele boligforligets nødvendighed dementierer.

Selvfølgelig vil en normalisering af lejen i de ældre ejendomme give anledning til